

Twee woningen van God

Johannes 14:2; 15-34

Verdriet om Christus' heengaan

Johannes 14 kan worden opgesplitst in twee delen. Het eerste deel beslaat de verzen 1-14, het tweede deel de verzen 15-31. In beide delen komt de zinsnede "*Laat uw hart niet ontroerd worden*" voor (vs. 1, 27). De beide delen kennen ook elk een 'woning'. In het eerste deel is dat het Vaderhuis (vs. 2). In het tweede deel gaat het om de gelovige als een woonplaats voor God (vs. 23). In het eerste deel gaat het over *later in de hemel*, wij zullen daar samen met de Heer Jezus mogen wonen. In het tweede deel gaat het over *nu op aarde*, de Vader en de Zoon willen vandaag in de gelovige woning maken.

De discipelen hadden verdriet over het feit dat de Heer Jezus hen spoedig zou verlaten: "*Kinderen, nog een korte tijd ben Ik bij u (...) waar Ik heenga kunt u niet komen*" (Joh. 13:33). Voor Petrus was het een zware dobber en dat zal het voor de andere discipelen ook wel geweest zijn. Petrus wilde weten waar Jezus heenging (vs. 36). Opnieuw zei de Heer Jezus dat hij Hem niet kon volgen.

Maar Hij zei er nog iets meer bij, namelijk dat hij Hem *nu* niet kon volgen maar dat hij *later wel zou volgen*. In het volgende hoofdstuk gaat de Heer Jezus daar uitgebreider over spreken (Joh. 14:1-3). Maar Petrus wilde de Heer Jezus zo graag nú al volgen, hij wilde zo graag bij Jezus zijn en blijven. Hij wilde dat zo graag dat hij zijn leven ervoor over had (13:37). Petrus en de andere discipelen (zie Judas in Joh. 14:22) dachten wellicht dat de Heer Jezus Zijn koninkrijk openlijk zou gaan oprichten en Petrus was bereid om de strijd die daarmee gepaard zou gaan aan te gaan, zelfs als dat hem zijn leven zou kosten. Wat een liefde van Petrus! Hebben wij ook zo'n liefde en toewijding voor onze Heer Jezus? In Johannes 14 zullen we dat nader bezien (vs. 15-31).

In Johannes 14 geeft de Heer Jezus Zijn discipelen dan twee vertroosting. Maar zelfs na die vertroosting blijkt dat ze bedroefd blijven (Joh. 16:6). Ze vatten het niet dat het beter is dat de Heer Jezus heengaat (16:7). Hij moet er zelfs bij zeggen dat het de waarheid is. Mag de Geest het ons geven dat wij er wel iets van begrijpen.

Het vooruitzicht van het Vaderhuis

Johannes 14:1-14. De boodschap van de Heer Jezus dat Hij zou heengaan en niet langer bij Zijn discipelen zou zijn, vervulde hen met groot verdriet. Hebben wij ook zo'n verlangen om spoedig bij onze Heer te komen? Begeren wij onze tijd op aarde in te ruilen om bij de Heer onze intrek te nemen (2 Kor. 5:8)? Zijn wij er ook van overtuigd dat het beste is om 'bij de Heer' te zijn (Fil. 1:23)? Die vaste hoop dat wij bij de Heer Jezus zullen zijn, mogen wij voor ogen houden. De Heer Jezus gaf die hoop als eerste vertroosting aan Zijn discipelen. Hij beloofde hun, en ook ons, het Vaderhuis.

Dat is de eerste vertroosting die de gelovige krijgt in Johannes 14. De Heer Jezus zal ons thuis brengen, bij Hemzelf, in het Vaderhuis. Om ons daar te kunnen brengen, moest Hij daar eerst plaats bereiden. Hij moest eerst als Mens ingaan in het Vaderhuis om ons, mensen, daar te kunnen brengen. Dat is niet zomaar iets, dat is iets geweldigs! Het was voor de discipelen een totaal nieuwe openbaring. Wij zijn het misschien wel wat te gewoon en te vanzelfsprekend gaan vinden. Mensen in het huis van de Vader, dat is een wonderbaarlijk iets, een ongelofelijke belofte! Dat vooruitzicht, verankerd in Jezus' belofte, geeft vastheid aan ons hart, terwijl wij nog in den vreemde wonen, nog niet thuis zijn.

Daarom moesten de discipelen niet bedroefd zijn, alsof ze Hem nooit meer zouden zien. *Ze zouden* Hem terugzien. En ook voor ons, als het ons te lang duurt voordat wij bij de Heer mogen zijn: wij zullen Hem zien en bij Hem zijn en dan nog wel in het Vaderhuis. Dat is de plaats waar de Vader en de Zoon Zélf thuishoren. Het beste komt nog. Het zal daar beter zijn dan dat het voor de discipelen was om Hem hier bij zich te houden. Het zal ook niet slechts zijn voor de levensduur van een mens (zoals de discipelen), maar voor eeuwig.

De vertroosting van het Vaderhuis is alleen maar realiteit voor die gelovigen, die graag daar bij de Heer Jezus willen zijn. Wie het verdriet niet kent, kent ook de vertroosting niet. Als deze wereld nog een 'thuis' voor ons is, dan is er geen verlangen naar ons ware

‘thuis’. Als we liever hier op aarde willen zijn dan bij de Heer Jezus, dan kennen we het verlangen naar het Vaderhuis niet. Natuurlijk mogen wij het hier ook goed hebben (daar is op zich niets mis mee), maar dat mag niet opwegen tegen de verwachting van Vaderhuis.

Ik bedoel nu ook niet te beweren dat we moeten verlangen om te *sterven*. Bij het sterven komt de mens immers niet onmiddellijk in het Vaderhuis, maar eerst in het paradijs. Ons verlangen is naar dat moment van de opname waarop wij allen met de Heer zullen zijn (1 Tess. 4:17). Wij zullen pas in het Vaderhuis komen wanneer de Heer Jezus terugkomt om ons daar te brengen. Zullen wij de Heer dan tegemoet gaan met de vreugde dat wij bij Hem thuis mogen komen, of met verdriet om het afscheid van deze wereld? Voordat het zover is, verlangen wij om de Heer en onze medegelovigen te dienen (Fil. 1:22). Voordat het zover is, wachten wij lankmoedig omdat wij willen dat er nog vele mensen tot bekering komen (2 Petr. 3:9). Voordat het zover is, verlangen wij om de Heer ook hier en nu welgevallig te zijn (2 Kor. 5:9).

Een thuis voor de Vader en de Zoon hier op aarde

Johannes 14:15-31. Naast de toekomstige belofte van het Vaderhuis is er nog een andere vertroosting voor de gelovigen. Nadat de Heer Jezus de discipelen eerst vertroost heeft door te zeggen dat er een toekomst is waarin zij weer bij Hem zullen zijn, gaat Hij hun nu vertellen dat de relatie met Hem ook verder gaat tijdens hun leven op aarde. Wij zijn nog niet bij de Heer Jezus in de hemel, maar Hij en de Vader willen nu reeds tot ons komen. Wat moet dat hebben betekend voor de discipelen, en wat heeft het veel te betekenen voor ons!

In deze verzen komen we drie min of meer gelijkkluidende uitspraken tegen (vs. 15, 21, 23). Het zijn als het ware drie trappen, die ons telkens wat hoger voeren in ons geestelijk leven en in onze relatie met de Heer Jezus. Er is ook telkens een nieuwe belofte aan verbonden.

“Als u Mij liefhebt, bewaart mijn geboden”.

Dit is de eerste keer in het evangelie naar Johannes dat er gesproken wordt over de liefde van mensen tot de Heer Jezus. Dertien hoofdstukken lang gaat het over de liefde van God en de Heer Jezus vóór de mensen. Die liefde werd echter verworpen en slechts beantwoord met haat. Straks zal die liefde openlijk tentoongespreid worden op het kruis van Golgota. Ook daar zal de haat van mensen blijken. Maar hier in het gesprek tussen de Heer Jezus en Zijn discipelen (Judas de verrader is er niet meer bij, vgl. Joh. 13:30), kan er nu ook gesproken worden over de wederliefde van de discipelen.

Wanneer mensen liefde hebben tot God, dan zal die liefde zich altijd uiten in *gehoorzaamheid*. De gehoorzaamheid is niet dwangmatig, wettisch, slaafs. Ze komt voort uit *liefde*. Liefde is de bron voor de gehoorzaamheid aan God. Met de geboden is hier dan

ook niet een lijstje van wetten en regels bedoeld. Veeleer gaat het hier over het leven zoals God dat wil. Dat is niet samen te vatten in een lijstje. We dienen veeleer te denken aan de wet van *Christus* (vgl. Gal. 6:2). Christus heeft de ware betekenis van de wet aan het licht gebracht in de zg. bergrede (Matt. 5:21-48).

De mens van nature staat vijandig tegenover God en is Hem bijgevolg ook ongehoorzaam. Ongehoorzaamheid leidt ertoe dat er geen relatie mogelijk is tussen God en mensen. Dat bleek reeds bij de eerste daad van ongehoorzaamheid van de mens (Gen. 3). De wereld, die gekenmerkt wordt door het niet rekenen met Gods geboden, kan de Heilige Geest niet ontvangen. In zekere zin heeft God niet meer van doen met een wereld waarvan ongehoorzaamheid het grote kenmerk is. De boodschap van redding klinkt door Gods grote genade wel nog in deze wereld, maar Zijn regering over de wereld zal straks gekenmerkt worden door de *oordelen*, zoals o.a. beschreven in het boek Openbaring.

Maar hier zegt de Heer Jezus eigenlijk: ‘Als er in jouw hart een bron van liefde is voor Mij, wees dan gehoorzaam’. Dat zegt Hij uiteraard met een bedoeling. Want wanneer die wederliefde er is, dan wordt die ook door God beantwoord. Het is pas nadat de Heer Jezus dit gezegd heeft, dat de belofte van de komst van de Heilige Geest gegeven wordt. Slechts waar er gehoorzaamheid aan God is, waar Zijn geboden gevolgd worden, kan de Heilige Geest worden ontvangen. Dat lijkt mij precies de reden dat de Heer Jezus zegt dat de discipelen, en ook wij, Zijn geboden moeten bewaren; omdat de Heer Jezus dan in de Persoon van de Heilige Geest tot ons kan komen (Matt. 28:20; Hand. 16:7; Rom. 8:9; Gal. 4:6).

God zoekt in deze wereld mensen die Hem gehoorzaam zijn en aan hen geeft Hij Zijn Geest (vgl. Hand. 5:32). De discipelen kregen daarom het gebod om in Jeruzalem te blijven en te wachten op de gave van de Heilige Geest, op de belofte van de Vader (Hand. 1:4-5). Indien één van hen ongehoorzaam zou zijn geweest aan dit gebod, dan zou hij de Geest wellicht niet hebben ontvangen op de Pinksterdag. Wij weten nu dat God Zijn Geest geeft aan iedereen die tot bekering komt (de context van het aangegeven Hand. 5:32). Bekering is – van de kant van de mens gezien – op zich al een daad van gehoorzaamheid (Hand. 17:30).

Maar het principe gaat ook verder. Enkel waar er gehoorzaamheid blijft, kan de Heilige Geest ook blijven werken. Anders wordt de Geest uitgeblust (1 Tess. 5:19), doordat Hij bedroefd wordt (Ef. 4:30; zie de context). De discipelen hoefden niet meer tot bekering te komen, dat was een gedane zaak (vgl. Joh. 13:10). Maar in praktisch opzicht dienden ze nu verder wel een leven van gehoorzaamheid te leiden. In dit gedeelte is het helemaal niet de vraag of we al dan niet bekeerd zijn, maar veeleer hoe het in praktisch opzicht gesteld is met onze liefde voor de Heer Jezus en onze gehoorzaamheid aan Zijn geboden.

Het gedeelte van Johannes 14 is gesproken tot de discipelen in de bovenzaal, en over hun hoofden heen tot alle gelovigen (niet tot ongelovigen). Het gaat hier niet om de Heilige Geest als het onderpand van onze behoudenis (2 Kor. 1:22; 5:5; Ef. 1:14). Het gaat om de Heilige Geest als de 'paraklētōs', de Voorspraak die met ons is en die ons bijstaat. Dus de Heilige Geest, die praktisch in ons leven aanwezig is en ons op Gods weg leidt door dit leven. Hij wil onze zaken behartigen, onze belangen ter harte nemen.

Alle gelovigen ontvangen de Geest als onderpand, maar niet in alle gelovigen kan de Geest Zich ten volle ontplooien. De ruimte die de Heilige Geest heeft in ons leven is afhankelijk van de gehoorzaamheid die wij aan de dag leggen. Gehoorzaamheid is als zodanig al het werk van de Geest in ons, maar dat is de bovenkant van de medaille (Gods kant). Onze kant is die van de eigen persoonlijke verantwoordelijkheid en die telt evenzeer mee. 'Bewaart Mijn geboden', is een opdracht aan de gelovigen. De Heilige Geest geeft ons de kracht om aan die opdracht te voldoen.

*'Wie Mijn geboden heeft en ze bewaart,
die is het die Mij liefheeft'.*

Liefde is de bron van gehoorzaamheid en andersom is gehoorzaamheid ook het bewijs dat die liefde er is. Waar een rivier is, daar moet ook een bron zijn.

Deze zinsnede is een kleine variant op de vorige (vs. 15), er staat iets méér. Het gaat nu niet enkel over het bewaren van de geboden van de Heer Jezus, maar ook over het 'hebben' van die geboden. Je zou kunnen denken dat dit ook inbegrepen of verondersteld hoort te zijn bij vers 15, immers om geboden te gehoorzamen moet je ze eerst kennen. Maar het staat er toch maar niet. Het gaat hier dan ook niet slechts om het kennen van de geboden, maar om het hebben van die geboden. Het gaat erom dat de geboden niet meer als een uiterlijke wet of een verzameling gedragsregels gelden. Maar veeleer dat de geboden nu 'eigen' gemaakt zijn, een zaak geworden zijn van het eigen hart en de moraal. De geboden zijn, om het beeldend te zeggen, niet als twee stenen tafels waarop de wet van God staat, maar ze zijn nu geschreven op de tafels van mijn eigen hart. Het zijn nu niet slechts Zijn geboden voor mij, maar ook mijn eigen geboden.

Ik heb ze tot de mijne gemaakt, tot geboden van mijn eigen hart. Of beter gezegd: de Heilige Geest heeft ruimte gevonden om ze tot de huisregels van mijn eigen hart en leven te maken. Gelovigen kunnen uiterlijk wel mooi in het spoor lopen, maar dat is voor God geen bewijs van liefde. God kijkt veel dieper in mij en dan ziet Hij of die geboden er bij mij ook zijn in het verborgene (vgl. Matt. 6:4, 6,18). God zoekt waarheid in het verborgene, in het binnenste (Ps. 51:8)! Dan 'heb' je Zijn geboden, ze zijn als het ware niet alleen van Hem, maar ook van jou. De Heilige Geest heeft kunnen werken in je leven.

Ik ben er nu toe overgegaan om niet meer te spreken over 'ons', maar over 'mij' of 'jou'. Want de Heer

Jezus spreekt hier ook niet meer tegen de discipelen over 'jullie', in het meervoud. Hij is overgegaan op het enkelvoud: 'die is het', 'aan hem', 'hij'. Laat ieder zijn eigen hart onderzoeken. De belofte die volgt, geldt voor alle gelovigen; maar de voorwaarde is de individuele gehoorzaamheid.

Wie liefde heeft voor de Heer Jezus, die zal door Zijn Vader en door Hemzelf geliefd worden. Wanneer onze liefde voor de Heer gestalte krijgt in ons leven, dan wordt de liefde van de Heer Jezus en van de Vader ook een praktische werkelijkheid in ons leven. Aan zulke gelovigen kan de Heer Jezus méér van Zichzelf gaan openbaren. Het verlangen bij ons om meer op de Heer Jezus te lijken, Zijn geboden, de wet van Christus, ons meer eigen te maken, wordt door God beantwoord door meer van de Heer Jezus aan ons te openbaren. Zo iemand mag Hem beter leren kennen.

God doet dat in allerlei omstandigheden, dat zien we o.a. geïllustreerd in de verschijningen van de Heer Jezus na Zijn opstanding. Aan Maria van Magdala maakte Hij Zich kenbaar te midden van haar verdriet (Joh. 20:11-18), en Hij maakte haar de heerlijke gevolgen van de opstanding duidelijk (vs. 17). Aan de discipelen verscheen Hij, toen zij samen waren (20:19-29); en Hij zond hen de wereld in met de blijde boodschap (vs. 21-23). Aan het meer van Tiberias ontmoette Hij de discipelen opnieuw in hun dagelijkse bezigheden (Joh. 21:1-14), en Hij onderhield Zich met hen (vs. 12-13). Hij kwam bij de Emmaüsgangers (Luc. 24:13-35), en verklaarde hun de Schriften. Wanneer de Heilige Geest in ons leven werkzaam kan zijn, dan verscherpt Hij onze geestelijke gevoelens, zodat wij de Heer Jezus steeds weer mogen ontmoeten. Hij is immers altijd aanwezig, maar wij merken Hem veel te weinig op.

*'Indien iemand Mij liefheeft,
zal hij Mijn woord bewaren'.*

Ook bij de derde gelijksoortige uitspraak is er weer een verschil. Nu gaat het niet meer om geboden, maar om Gods woord. Dat is het Griekse woord 'logos'. Het gaat dan niet alleen meer om Gods wil voor ons leven, maar om Gods gedachten, Zijn plannen, Zijn binnenste en wat er in Zijn hart leeft. Daar mogen wij dan deelgenoot van worden. Door het meer en beter leren kennen van de Heer Jezus, die de Logos van God is (Joh. 1), de Mens geworden Zoon van God, ontdekken en koesteren wij de dingen van God. Deze worden een realiteit in ons leven en gaan ons leven doordrenken. Daarom kan hier de belofte volgen dat de Heer Jezus en de Vader woning zullen maken bij de gelovige. Wanneer wij één van gedachten en gevoelens zijn met God, dan kan Hij Zich thuis voelen in ons leven. Dan vindt Hijzelf bij ons een woonplaats, doordat de sfeer van het Vaderhuis al overwegend de sfeer is van ons leven – als de dingen van God ons hart raken, als Zijn wereld ook onze wereld is. Dit is een van de mooiste illustraties in de Bijbel om de gemeenschap, de relatie tussen God en de gelovigen weer te geven.

Hij bereidt voor ons de allerbeste woonplaats: het Vaderhuis. Willen wij ook voor Hem een woonplaats bereiden in ons hart en in ons leven?! Het dient met klem gezegd te worden dat we hiervoor geen theologen of buitengewone bijbelkenners hoeven te zijn (hoewel bijbellezen vanzelfsprekend noodzakelijk is). Ook is het niet zo dat we reeds volmaakt of zondeloos moeten zijn, het moet echter wel de richting van ons leven zijn. Het is het werk van de Heilige Geest in ons leven (Joh. 14:26; 16:13-15).

Van onze kant moeten wij Zijn woord 'bewaren'. Hier staat het Gr. woord 'tereo', dat van 'teros', d.i. bewaker

komt. Onze omgang met God, het onderhouden van onze relatie met Hem, de gehoorzaamheid aan Hem en het ruimte laten voor de Heilige Geest in ons leven: dat zijn dingen waar we toch zó goed voor moeten zorgdragen en die we moeten bewaken. Het is aan ons om ons levenshuis op orde te brengen en te houden. Het gevolg van onze relatie met de Heer Jezus is dat ons leven zal getekend worden door vrucht (Joh. 15:5), door liefde (vs. 10), en door blijdschap (vs. 11).

Oude Sporen 2010

